

4. Гриценко Т., Гриценко С., Іщенко Т., Мельничук Т., Чуприк Н., Анохіна Л. Етика ділового спілкування: Навч. посібник / за редакцією Т. Гриценко, Т. Іщенко, Т. Мельничук. К.: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
5. Cutur, Деловой стиль одежды для мужчин: базовый, повседневный, официальный // URL: https://cutur.ru/publ/podium/stil/delovoj_stil_odezhdy_dlja_muzhchin_bazovyj_povsednevnyj_oficialnyj/11-1-0-101

Петрас Дмитро

Науковий керівник – доц. Морська Н. А.

ОСОБЛИВОСТІ ГЕНЕЗИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО МЕТОДУ

У сучасному світі високих технологій і вільної інформації, як ніколи, важливо те, що людина читає та слухає. Так, наприклад, інтернет - це прекрасний засіб для того, щоб розвиватися та самовдосконалюватися у багатьох сферах, неймовірно джерело знань. Проте якість інформації може докорінно відрізнитись від ресурсу до ресурсу. Саме у таких випадках на допомогу приходить науковий метод та його інструменти.

Мета статті полягає в дослідженні особливостей генези наукового методу, а також в аналізі вкладу науковців, їх думок та праць, які вплинули на розвиток і сучасне розуміння наукового методу.

Можна сказати, що наука ще до того, як набула сучасного вигляду, пройшла кілька важливих стадій свого дозрівання. Питання виникнення науки є досить складним. Немає однозначності в тому, що слід вважати справжньою наукою. Звичайно, з точки зору сучасності, низка попередніх етапів аж до початку Нового часу виглядає не зовсім наукою. Розумніше було б говорити не про якусь хронологічну точку одномоментного виникнення науки, а про певні етапи, які послідовно пройшов загальний раціональний філософсько-науковий проект пізнання світу [1, с. 448].

Не дивно і цілком зрозуміло, що історія наукового методу розпочалась у великій культурі Стародавньої Греції. Поки вавілонські, індійські та єгипетські астрономи, медики та математики виробили деякі емпіричні ідеї, греки першими розробили те, що ми визнаємо науковим методом.

Спочатку давньогрецькі філософи не вірили в емпіризм, наприклад, філософ Платон вважав, що всі знання можна отримати за допомогою чистого міркування і що не потрібно нікуди йти й робити якісь досліди [4].

Арістотель, який вважається батьком науки, першим усвідомив важливість емпіричного вимірювання, вважаючи, що знання можна отримати лише покладаючись на те, що вже відомо. Вимірювання та спостереження, основи, на яких будується наука, були внеском Арістотеля. Він запропонував ідею індукції як інструменту здобуття знань і зрозумів, що абстрактна думка та міркування повинні підкріплюватися реальними фактами. Він застосовував свої методи майже до всього, від поезії та політики до астрономії та природознавства. Його "протонауковий метод" передбачав детальні спостереження щодо всього [4].

У середні століття потреба раціонального пізнання природи зовсім згасла поруч зі спробами осмислити призначення людини в рамках різних релігійних віровчень. Протягом майже десяти століть релігія давала вичерпні відповіді на всі питання буття, які не підлягали ні критиці, ні навіть обговоренню [5].

Твори Евкліда були переведені на латинську мову і стали відомі в Європі в XII столітті. Однак, у той час їх сприймали просто як сукупність дотепних правил, які належало завчити напам'ять - настільки вони були чужі духу середньовічної Європи, яка звикла вірити, а не шукати коріння істини. Але обсяг знань стрімко зростав і їх вже не вдавалося узгодити з напрямком думок середньовічних умів [2, с. 206].

Відродження стало ще одним поворотним пунктом для наукового методу, коли європейські вчені переймали знання греків. Знову ж таки, неможливо перерахувати кожного окремого вченого, але є деякі імена, які виділяються у будь-якому дослідженні історії наукового методу [4].

Важливий внесок у розвиток наукового методу зробив Галілео Галілей, який заклав фундамент сучасної механіки. Він продемонстрував ефективність застосування в емпіричних дослідженнях ідеалізованих об'єктів - матеріальної точки, прямолінійного рівномірного руху і т.д. Галілейський метод експериментування дозволив домогтися математизації досліджуваних феноменів і тим самим взагалі математизації фізики. Галілей сформулював закон падіння тіл, досліджував закономірності коливань маятника. Він став також першим апологетом нового (експериментально-математичного) природознавства. Він захищав ідею автономії науки як особливої інтелектуальної діяльності, обґрунтовував уявлення про математичну мову, на якому написана книга природи [1, с. 463].

Оскільки Галілей мислив так, як думали деякі його попередники, а також передбачив мислення деяких його наступників, його погляди мають особливий інтерес у розумінні наукового методу. Його висновки з признанням ролі експерименту, стали прототипом у розвитку розуміння наукового методу в XVII ст. Незважаючи на потужні зв'язки з попередниками і нездатність побачити, куди він йде, йому вдалося використовувати розум в науці з концепцією досвіду. Неправильно було б стверджувати, що він застосував експериментальну програму з натурфілософії, але його блискуче використання мислених експериментів показало, що існують шляхи розширення сфери загального спостереження та досвіду, щоб зміцнити основи демонстративної науки. Немає сумніву, що його твердження про те, що є правдою і чому це правда, мали особливий вплив у XVII столітті. Тож можна з впевненістю сказати, що ідеї Галілея відіграли важливу роль у ранньому розвитку наукового методу [3, с. 21, 38].

Іншу сторону науки представив Френсіс Бекон. У його перспективі наукова діяльність є перш за все збором і аналізом фактів. Бекон був далекий від математики, його проект - це перш за все описове, якісно орієнтоване природознавство. Обґрунтування нової науки він бачить в очищенні розуму вченого від всілякої омани (ідолів) і встановленні індуктивної методології, що дозволяє витягти з сукупності фактів загальні закономірності. Ці методи зараз відомі як методи елімінативної індукції. Бекон також розробив вчення про різні види експерименту і про виграшні ситуації (називає їх «прикладками»), що виникають в ході досліджень, таких, як аномалія, альтернативність і т.д. Беконівський підхід в цілому непогано відображає дійсну стратегію багатьох дослідників [1, с. 463].

Френсіс Бекон був одним з найбільш впливових дослідників, які просували розвиток наукового методу. Однак, перебільшення емпіричної складової та ігнорування математичного експерименту, не дозволили йому зрозуміти основний зміст наукової революції, яка відбувалася [4].

Варта уваги, з погляду нашої теми, наукова діяльність Карла Поппера. В історію наукового методу він вніс дуже багато, ми висвітлимо лише основні моменти. Важливим для розуміння методології Поппера є його твердження про індуктивне мислення. Він був прихильником думки, що очевидна незамінність індукції є ілюзорною. Таке мислення не може і не повинне, за його словами, бути частиною будь-якого раціонального процесу прийняття рішень у науці, оскільки індуктивне мислення є помилковим [3, с. 202].

Основною проблемою, якою займався Поппер було встановлення того, що наука не є безпомилковою. Добре усталені наукові дисципліни часто йшли неправильним шляхом та породжували неправильні теорії. З іншого боку, псевдонауки, як психологія та соціальні науки, якими вони були на початку XX століття, все ж часто знаходили правильну відповідь, навіть, якщо вони не могли дотримуватися наукового методу досконало. Це змусило Поппера поставити під сумнів саме визначення науки і тому він спробував розробити науковий метод, який би розв'язав цю проблему [4].

Раніше визначення між наукою та квазінаукою оберталось навколо емпіричних прийомів та індуктивного методу. Це визначення не стосувалося розвитку нових дисциплін і не об'єднувало належним чином зростаючу складність теоретичної науки з практичною наукою. Поппер постулював, що наука просувається через процес "здогадок і спростувань", що вчений-теоретик розробляє теорію, а вчений-емпірик намагається її спростувати. Щоб це відбулось, теорія має бути така, яка могла би підлягати фальсифікації [4].

Отже, підбиваючи підсумки, можна сказати, що розвиток і формування наукового методу був складним та довгим. Починаючи з стародавніх часів і аж до наших днів з різною активністю триває розвиток науки і, відповідно, проблема використання та вдосконалення наукового методу. Дослідження відомих філософів науки Г.Галілея, Ф.Бекона, К.Поппера та ін. відіграли важливу роль у його ствердженні. Але питання дослідження наукового методу ще не завершене і потребує детального аналізу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ушаков. Е. Введение в философию и методологию науки М.: Издавництво «Экзамен», 2005. 528 с.
2. Сілакова, Т., Сілаков К. Возникновение и развитие научного метода К.: Вісник НТУУ «КПІ». Радіотехніка, радіоапаратобудування: збірник наукових праць, 2012. 205–212 с.
3. Gower B. (1997). Scientific method: an historical and philosophical introduction. London: Taylor & Francis e-Library
4. Shuttleworth M. History of the Scientific Method // URL: <https://explorable.com/history-of-the-scientific-method> (дата звернення: 18.05.2020)
5. Злыгостев А. Возникновение научного метода // URL: <http://nplit.ru/books/item/f00/s00/z0000018/st090.shtml> (дата звернення: 18.05.2020)

Мандрика Володимир

Науковий керівник – доц. Грушко В. С.

ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ КНР ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ В НІЙ

Сьогодні термін «стратегія» набув широкого значення та використовується не лише у військовій сфері. Як зазначається в економічному словнику за редакцією С. В. Мочерного, економічна стратегія – це „довгостроковий курс економічної політики, який передбачає вирішення великомасштабних економічних і соціальних завдань»[2]. Більш ширшим є наступне визначення: «Економічна стратегія - це цілісна система дій суб'єкта, спрямована на реалізацію мети, завдань та пріоритетів його економічного відтворення з урахуванням комплексу впливів ендогенних та екзогенних чинників, розрахована на тривалий період». У сучасному глобалізованому світі ключову роль відіграють три найпотужніші економіки (ЄС, США та КНР) від яких залежить економічне благополуччя усіх інших країн. І від економічної стратегії кожної з них буде вирішальним чином залежати чи будуть відкриватись вікна можливостей для економік країн, які володіють меншими можливостями для власного розвитку. З цих трьох економік найбільший інтерес представляє економіка Китаю, яка протягом тривалого часу демонструє найшвидші темпи росту.

Мета статті полягає у розкритті економічної стратегії КНР та виявлення місця у ній України.

Китай вже не перший раз намагається подолати своє відставання відносно передових країн світу. Зокрема, ця країна вже проводила централізовану політику з модернізації країни у другій половині XIX століття. Після програшу Китаєм у Другій опіумній війні (1856–1860) Франції та Великобританії, була розроблена нова стратегія китайськими чиновниками під назвою «Рух з засвоєння заморських справ», яка активно розвивалась та діяла аж до початку XX століття. Основою цієї політики було перейняти технології західних країн, при збереженні свого культурного та політичного устрою.

Другу масовану спробу догнати західні країни у сфері технологій було зроблено вже комуністичним Китаєм під проводом Мао Цзедуна в середині XX століття, проте «великий ривок» мав катастрофічні наслідки та перетворився на одну з найбільших соціальних катастроф. На початку 1950-х років головним технічним партнером був СРСР, відносини з яким щоправда невдовзі зіпсувались.

У 1978 році КНР розпочала політику реформ та відкритості – програму економічних реформ, націлених на створення соціалізму з китайською специфікою, або соціалістичної ринкової економіки і відкритості зовнішньому світу.